

2010. november 02. - **Alapos etnikai felmérés, többszörös politikai egyeztetés és diplomáciai felkészülés előzte meg az 1938. november 2-án aláírt I. bécsi döntést.**

A trianoni döntéssel 3,2 millió magyar került kisebbségi sorsba, közülük egy millióan csehszlovák állampolgárok lettek. A magyar diplomácia igyekezett a tenni a diktátum ellen, tárgyalásokat folytattak Németországgal, Csehszlovákiával és Olaszországgal. A kérdésben Anglia és Franciaország nem nyilvánított véleményt, viszont Olaszország támogatta a magyar kérést, hogy az elcsatolt területeknek legalább egy része kerüljön vissza. Csehszlovákia több ajánlatot is tett Magyarországnak, azonban annak köszönhetően, hogy a Teleki Pál vezette Államtudományi Intézet nagy alaposítással mérte fel a településeken élő nemzetiségek arányát, olyan terv került kidolgozásra, amely a nemzetiségi arányokat követve alakította ki az országhatárt. Ez alapján sikerült megnyerni az olaszok támogatását, és — hat évre — visszakerülhetett Magyarországhoz a Felvidéknek több mint 12 ezer négyzetkilométere. A Csehszlovákia szudétánémetek lakta területeit Németországnak juttató, 1938. szeptember 29-én Nagy-Britannia, Franciaország, Olaszország és a Német Birodalom által aláírt müncheni egyezmény függelékébe bekerült, hogy a prágai kormánynak Magyarországgal és Lengyelországgal is rendeznie kell területi vitáit. Ha három hónapon belül nem tudnak megegyezni, ügyüket a müncheni konferencia résztvevői elé vihetik.

A magyar-csehszlovák tárgyalások 1938. október 8-án kezdődtek Komáromban, de 13-án megszakadtak. A magyar kormány ezután kérte a döntőbíráskodást, ami alól London és Párizs kivonta magát, így 1938. november 2-án a bécsi Belvedere-kastélyban Joachim von Ribbentrop német és Galeazzo Ciano olasz külügyminiszter hirdette ki az első bécsi döntést. Ez lényegében az etnikai revíziót valósította meg, Szlovákia csaknem kizárólag magyarok lakta déli részén 11927 négyzetkilométernyi területet adott vissza, ahol a 869299 lakos 86,5 százaléka volt magyar és csak 9,8 százaléka szlovák (az új határokon túl 67 ezer magyar maradt). A visszaítélt területekre 1938. november 5-10. között vonult be a magyar honvédség, Horthy kormányzó Komáromba és Kassára látogatott el. Az utólagos kiigazításokkal a terület 12 012 négyzetkilométerre nőtt, a visszacsatolást az 1938:XXXIV. törvény szentesítette.

A revíziós sikereket mámoros öröm kísérte. A visszatérő területek magyarságának maradéktalan boldogságában a hazai közvélemény egy emberként osztozott. Megrendítően és hitelesen tudósít az első bécsi döntés után a Pesti Napló:

„Alig ért véget Jacques Duval darabjának, a Francia szobalánynak első felvonása – a közönség már indult kifelé a foyerba –, amikor egyszerre újra szétcsapódott a függöny, mindenki sarkon fordult és a színpadra pillantott. A rivalda fényében Somlay Artúr jelent meg. Templomi csend lett s a művész megindult hangon jelentette be a közönségnek, hogy a magyar Felvidék újra egyesült az anyaországgal. Mint az imádságot, sorolta el Somlay Artúr a Magyarországhoz visszatérő városok neveit, s leírhatatlan jelenetek következtek. A közönség percekig tombolva ünnepelt, ismeretlen zsöllye- és páholyszomszédok szorongatták egymás kezét.” (Pesti Napló 1938. november 3., 8. o.)

Hasonló élményben volt része másnap a Zeneakadémia nagyterme közönségének:

„Imrédy Andrea a Felvidék anygala: ő veszi kezébe a leszakított részt és illeszti vissza a csonka országhoz. {...} Ennél a jelenetnél kirobban a taps. Megszakad az előadás, a közönség tombol és hangzik az ütemes kiáltás: Min-dent visz-sza! Az emberek állva hallgatják végig a befejező szakaszt, amikor a kórus a Magyar hiszekegyet imádkozza.” (Pesti Napló 1938. november 4. 7. o.). **ka**